

De
republikeinse
kalender

Donald Vandecandelaere

Uitgeverij Familia et Patria
Rysseveldstraat 11, 8840 Staden
2002

Geraadpleegde werken

- F. GEVAERT, *De republikeinse kalender*, Heule, 1965.
- H. GROTEFEND, *Taschenbuch der Zeitrechnung des deutschen Mittelalters un der Neuzeit*, Hannover - Leipzig, 1898.
- P. LAROUSSE, *Grand Dictionnaire Universel*, Parijs, 1865.
- L. MATHOT, *De troebele Tijd - België onder de Franse republiek (1792-1799)*, Gent, 1889.
- A. MEULEMANS, *Leuvense almanakken (1796-1900)*, Antwerpen, 1982.
- M. MISPELON, *Klim in je Stamboom*, Handzame, 1970.
- L.J.M. PHILIPPEN, *De republikeinse kalender*, Handzame, 1972.
- L.J.M. PHILIPPEN, *Beknopte Methodiek der Geschiedvorsching*, Antwerpen, 1942.
- J. SAMYN, *De Fransche Revoluie in Vlaenderen en in 't bijzonder te Thielt (1792-1802)*, Roeselare, 1889.
- E.I. STRUBBE en L. VOET, *De Chronologie van de Middeleeuwen en de moderne tijden in de Nederlanden*, Antwerpen, 1960.
- D. VANDECANDELAERE, *De Tijdrekening, de kalender Juliaans, Gregoriaans en republikeins*, Handzame, 1985, Roeselare, 1987 e.v.

Voorwoord

In 1795 veroverden den Fransen onze gebieden. Het is genoegzaam bekend dat de nieuwe overheerser voortdurend wetten uitvaardigde om ook in onze contreien de nieuwe instellingen eigen aan de 'republiek' in te voeren.

Zo moest o.a. ook de Gregoriaanse kalender door de nieuwe republikeinse kalender vervangen worden.

Bij decreet van 29 Prairial jaar IV (17 juni 1796) werd beslist om de aloude parochieregisters af te sluiten en de burgerlijke stand in te voeren. Enkel door de Fransen aangestelde ambtenaren waren bevoegd om die akten in te schrijven en hierbij werden zij verplicht volgens de republikeinse kalender te dateren.

Gelukkig was deze kalender geen lang leven beschoren en werd hij vanaf 1 januari 1806 opnieuw afgeschaft.

Met de publicatie van *de republikeinse kalender* wensen wij de vele vorsers, vooral genealogen, de mogelijkheid te bieden alle republikeinse data probleemloos om te zetten naar Gregoriaanse stijl. Wij weten dat ons opzet niet nieuw is. Alleen drukken wij ditmaal twee heel bijzondere tabellen af: een compacte, algemene tabel aangevuld met herschikte zeer gemakkelijk te gebruiken dag-aan-dag tabellen. Wij ronden af met een tabel waarmee probleemloos door de eeuwen heen de weekdag kan bepaald worden.

Veel succes!

De uitgever.

1. De republikeinse kalender, samenstelling en invoering

Met de Franse Revolutie werd het Ancien Régime afgesloten. Een nieuw tijdperk kondigde zich met bloed en geweld aan. De breuk met het adellijk en katholiek verleden moest radicaal zijn. Hervormingen en vernieuwingen werden aan een razend tempo doorgevoerd. Ook de Roomse kalender met zijn vele tradities werd afgeschaft en vervangen door een nieuwe burgerlijke kalender van Franse oorsprong en inslag.

De voornaamste grondlegger van deze kalender was Charles Romme (1), die op 20 september 1793 zijn bevindingen aan de Nationale Conventie voorstelde. Op 14 Vendémiaire jaar II (5 oktober 1793) werden zijn voorstellen grotendeels aangenomen en werd de *republikeinse kalender* ingevoerd.

Het jaar werd onderverdeeld in twaalf gelijke maanden van dertig dagen. Vijf toegevoegde dagen die elkaar opvolgden op het einde van het republikeins kalenderjaar vervulde het jaar tot 365 dagen. De maand bestond uit drie *decaden* van tien dagen. Eén dag was onderverdeeld in tien uren van honderd minuten die honderd seconden telden. (2).

Het voorstel van Romme om de maanden te noemen naar begrippen van de revolutie, werd afgewezen (3). In plaats hiervan werden de maanden (voorlopig) vermeld volgens

(1) *Charles-Gilbert Romme* (° Rion 1750 - †† Parijs 1795). Frans wiskundige in Rusland vóór de Franse Revolutie. Afgevaardigde van Puy-de-Dôme in 1791 en herkozen door de Conventie. Werde samen met enkele vrienden ter dood veroordeeld op 1 Prairial jaar III (20 mei 1795). Zij pleegden allen zelfmoord.

(2) Deze dagindeling werd (bijna) nooit toegepast wegens het ontbreken van aangepaste uurwerken.

(3) De voorgestelde namen waren: *République, Unité, Fraternité, Liberté, Justice, Egalité, Régénération, Réunion, Jeu de Paume, Bastille, Peuple* en *Montagne*.

hun rekenkundige rangorde (eerste, tweede, derde enz.). Ook de dagen kregen voorlopig nog geen namen.

Deze nieuw hervormde kalender werd met terugwerkende kracht ingevoerd vanaf 22 september 1792, de dag waarop de republiek uitgeroepen werd en die toevallig (ongeveer) samenviel met de herfstevening (1). Deze dag werd bijgevolg de eerste dag van de nieuwe tijdrekening en ook Nieuwjaar zou voortaan op dat tijdstip gevierd worden (2). Dit was wel in strijd met een vroeger decreet waarin bepaald werd dat het eerste republikeinse kalenderjaar gereduceerd werd tot ruim drie maanden (22 september tot 31 december 1792) en dat het jaar II begon op 1 januari 1793. Beslist werd dat alle akten gedateerd: *jaar II, vanaf 1 januari t.e.m. 21 september*, zouden worden beschouwd als horende tot het eerste jaar van de republiek (3).

Door het ontbreken van dag- en maandbenamingen onderzocht men al heel snel moeilijkheden om de datum te vermelden. Dateringen als: *de vijfde dag van de tweede decade* (= de 15e) *van de eerste maand van het jaar II* bleken immers te lang en niet praktisch. De Franse dichter Fabre d'Eglantines (4) werd belast met het uitzoeken van passende benamingen. Op 4 Frimaire jaar II (24 november 1793) werden zijn voorstellen door de Conventie aangenomen. De maanden kregen de volgende benamingen:

(1) Over de tijdstippen van lente- en herfstevening, zie: E. STRUBBE en L. VOET, *De Chronologie van de Middeleeuwen en de Moderne Tijd in de Nederlanden*, Antwerpen, 1960 en Brussel 1991, p. 24.

(2) P. LAROUSSE, *Grand Dictionnaire universel*, tome III, Parijs, 1865, p. 138.

(3) *Ibidem*.

(4) *Fabre d'Eglantines*, pseudoniem van *Philippe François Nazaire* (° Carcassonne 28.7.1750 - †† Parijs 5.4.1794). Frans toneeldichter. Lid van de Conventie. Secretaris van *Danton* en betrokken in velerlei corruptieschandalen, werd hij in diens val meegesleept en tot de guillotine veroordeeld.

<i>Vendémiaire</i>	(vendanges = wijnoogst)	sep.-okt.
<i>Brumaire</i>	(brumes = mist)	okt.-nov.
<i>Frimaire</i>	(frimas, froid = koud)	nov.-dec.
<i>Nivôse</i>	(nivis, neige = sneeuw)	dec.-jan.
<i>Pluviôse</i>	(pluie = regen)	jan.-feb.
<i>Ventôse</i>	(vent = wind)	feb.-mrt.
<i>Germinal</i>	(germes = kiem, bot)	mrt.-apr.
<i>Floréal</i>	(fleur = bloem)	apr.-mei
<i>Prairial</i>	(prairie = weide)	mei-juni
<i>Messidor</i>	(mensis, moisson = oogst)	juni-juli
<i>Thermidor</i>	(thermes = baden, warmte)	juli-aug.
<i>Fructidor</i>	(fruits = fruit)	aug.-sep.

De namen van de maanden werden duidelijk aan de natuur ontleend. Bemerkt ook dat de uitgangen van de maandbenamingen gedurende een periode van drie maanden dezelfde bleven (*-aire, ôse, al en or*) en een soort van poëtische klank op het klimaat weergaven.

De tien dagen van de decade (vgl. met onze weekdagen) kregen namen volgens hun rekenkundige rangorde: *primidi, duodi, tridi, quartidi, quintidi, sextidi, septidi, octidi, nonidi en decadi*. Precies door deze decimale indeling vielen data met hetzelfde eindcijfer ook steeds op dezelfde republikeinse weekdag. In de *almanak* plaatste men naast iedere dag een naam die aan de natuur of de landbouw ontleend werd, op *quintidi* de naam van een huisdier, op *decadi* de naam van een landbouwwerktuig en op de andere dagen namen van planten, bloemen, vruchten, delfstoffen of mineralen. Bij de samenstelling werd met de seizoenen en het klimaat rekening gehouden (zie *republikeinse almanak*).

Een aantal republikeinen had zelfs de bedoeling hun doopnaam te vervangen door de benaming die op hun verjaardag in deze nieuwe almanak voorkwam, maar al spoedig bleek het be-

lachelijke van deze onderneming: wie wou nu *âne, bœuf, carotte, melon*, enz. als voornaam?. Vanaf het jaar IV (1795-1796) zijn die bizarre namen stilaan uit de almanak verdwenen.

De toegevoegde dagen, die een halve decade duurden, werden *sans-culottides* genoemd. Het waren republikeinse feestdagen in het teken van de *deugd*, het *vernuft*, de *arbeid*, de *opinie* en de *beloning* (1).

Een periode van vier opeenvolgende jaren noemde men een *Franciade*, het schrikkeljaar: *année sextile*. Vanaf het jaar III (1794-95) werd om de vier jaar op het einde van het republikeins kalenderjaar een extra dag, *sans-cullotide par excellence* (vgl. met onze schrikkel-dag), aan het jaar toegevoegd. Later werden ook de decadi republikeinse feestdagen (2).

Het spreekt voor zich dat deze nieuwe kalender rechtstreeks tegen de katholieke kerk indruiste. De zondagen en alle vieringen van het feest- en tijdeigen waren uit de kalender verdwenen en vervangen door republikeinse benamingen, de zevendaagse week door de decade.

Het gebruik van deze republikeinse kalender was verplicht in Frankrijk en in de veroverde gebieden.

(1) *La vertu, la génie, le travail, l'opinion et les récompenses.*

De *sans-culottides* werden bij decreet van de Nationale Conventie van 7 Fructidor jaar III (24 augustus 1795), *jours complémentaires* genoemd. De zesde toegevoegde dag komt ook voor onder de benaming *jour de la révolution*.

(2) Lees hierover o.a.: L. MATHOT, *De Troebele Tijd - België onder de Fransche Republiek (1792-1799)*, Gent, 1889, p. 167 e.v. - J. SAMYN, *De Fransche Revolutie in Vlaenderen, in 't bijzonder te Thielt (1792-1802)*, Roeselare, 1889, p. 256 e.v.

Republikeinse almanak jaar II

	Vendémiaire	Brumaire	Frimaire	Nivôse	Pluviôse	Ventôse
1	Raisin	Pomme	Raiponce	Tourbe	Lauréole	Tussilage
2	Safran	Céléri	Turneps	Houille	Mousse	Comouillier
3	Châtaigne	Poire	Chicorée	Bitume	Fragon	Violiér
4	Colchique	Betterave	Nefle	Soufre	Perce-neige	Troëne
5	Cheval	Oie	Cochon	Chien	Taureau	Bouc
6	Balsamine	Héliotrope	Mâche	Lave	Laurier-tin	Asaret
7	Carotte	Figue	Choufleur	Terre végétale	Amadouvier	Alateme
8	Amarante	Scorsonère	Miel	Fumier	Mézérûm	Violette
9	Panais	Alisier	Genièvre	Saipêtre	Peuplier	Marsault
10	Pomme-de-terre	CHARRUE	PIOCHE	FLEAU	COGNÉE	BECHE
11	Immortelle	Saisifs	Cire	Granit	Ellébore	Narisse
12	Poitron	Macre	Raïfort	Argile	Brocoli	Orme
13	Réséda	Topinambour	Cèdre	Ardoise	Laurier	Fumeterre
14	Arne	Endive	Sapin	Grés	Avelinier	Vélar
15	Belle-de-nuit	Dindon	Chevreuril	Lapin	Vache	Chèvre
16	Citrouille	Chervis	Ajonc	Silex	Buis	Epinard
17	Sarrasin	Cresson	Cyprès	Marme	Lichen	Doronic
18	Tomesol	Dentelaire	Lierre	Pierre à Chauz	If	Mouron
19	PRESSOIR	Grenade	Sabine	Marbre	Pulmonaire	Cerfeuil
20	Chanvre	HERSE	HOYAU	VAN	SERPETTE	CORDEAU
21	Pêche	Bacchante	Erable	Pierre à plâtre	Thièspi	Mandragore
22	Navet	Azerole	Bruyère	Sel	Thymèle	Persil
23	Amaryllis	Garance	Roseau	Fer	Chiendent	Cochléaria
24	Boeuf	Orange	Oseille	Cuivre	Trainasse	Pâquerette
25	Aubergine	Faisan	Grillon	Chal	Lièvre	Thon
26	Piment	Pistache	Pignon	Etain	Guède	Pissenlit
27	Tomate	Macjonc	Liège	Plomb	Noisetier	Sylvie
28	Orge	Coing	Truffe	Zinc	Cyclamen	Capillaire
29	TONNEAU	Cormier	Olive	Mercure	Chéidoine	Frêne
30		ROULEAU	PELLE	CRIBLE	TRAINEAU	PLANTOIR

	Germinal	Floral	Prairial	Messidor	Thermidor	Fructidor
1	Primèvere	Rose	Luzerne	Seigle	Epeautre	Prune
2	Plantane	Chêne	Hémérocalles	Avoine	Bouillon blanc	Milliet
3	Asperge	Fougère	Trefle	Oignon	Melon	Lycoperde
4	Tulipe	Aubépine	Angélique	Véronique	Ivraie	Escourgeon,
5	<i>Poule</i>	<i>Rossignol</i>	<i>Canard</i>	<i>Mulet</i>	<i>Bélier</i>	<i>Saumon</i>
6	Blette	Ancolie	Mélisse	Romain	Prêle	Tubéreuse
7	Bouleau	Muguet	Fromental	Concombre	Armoise	Sucton
8	Jonquille	Champignon	Martagon	Echalotte	Carthame	Apocyn
9	Aune	Hyacinthe	Serpotet	Absinthe	Mûre	Régisse
10	COUVOIR	RATEAU	FAUX	FAUCILLE	ARROSSOIR	ECHELLE
11	Pervenche	Rhubarbe	Fraise	Cortandre	Paris	Pastaque
12	Charme	Sainfoin	Bétoine	Artichaut	Salicot	Fenoüil
13	Monille	Bâton-d'or	Poix	Girofée	Abricot	Epine-vinette
14	Hêtre	Chamerisier	Acacia	Lavande	Basilic	Noix
15	<i>Abaille</i>	<i>Ver à soie</i>	<i>Caille</i>	<i>Charnois</i>	<i>Brébis</i>	<i>Truite</i>
16	Laitue	Consoude	Oeillet	Tabac	Lin	Citron
17	Mélèze	Pimprenelle	Sureau	Grosselle	Guimauve	Cardère
18	Ciqué	Corbeille-d'or	Pavot	Gesse	Amande	Nerprun
19	Radis	Arroche	Tilleul	Carotte	Gentiane	Tagette
20	RUCHE	SARCLOIR	FOURCHE	PARC	ECLUSE	HOTTE
21	Ganier	Statice	Barbeau	Menthe	Carline	Eglantier
22	Romaine	Fritillaire	Camomille	Cumin	Câprier	Noisette
23	Marronnier	Bourrache	Chevrefeuille	Haricot	Leublon	Houblon
24	Roquette	Valériane	Caille-lait	Orcanète	Aunée	Sorgho
25	<i>Pigeon</i>	<i>Carpe</i>	<i>Tanche</i>	<i>Pintade</i>	<i>Loutre</i>	<i>Ecrivisse</i>
26	Lilas	Fusain	Jasmin	Sauge	Myrte	Bigarade
27	Anémone	Civette	Vervaine	All	Colza	Verge d'or
28	Pensée	Buglose	Thym	Vesce	Lupin	Mais
29	Myrtille	Sénévé	Pivoine	Blé	Coton	Morron
30	GREFFOIR	HOULETTE	CHARIOT	CHALEMIE	MOULIN	PANIER

Fêtes des sans cultotides (Jours Complémentaires)

1. Fête de la Vertue 2. Fête du Génie 3. Fête du Travail 4. Fête de l'Opinion 5. Fête des Récompenses

2. Invoering van de republikeinse kalender in onze gebieden

Vanaf de annexatie van onze gebieden met Frankrijk in oktober 1795 probeerden de Fransen hier de republikeinse kalender in te voeren. Vooral in de Vlaamse gewesten, waar men zeer weigerachtig stond tegenover de kerkvervolgingen en de Franse instellingen kreeg hij weinig of geen ingang. Nauwelijks waar men ertoe gedwongen werd gebruikte men de republikeinse kalender naast de Gregoriaanse. Meestal vermeldden de drukkers in hun almanakken de beide stijlen (1).

Op 14 Germinal jaar VI (3 april 1798) vaardigde de bezetter dan ook strengere maatregelen uit waarbij gesteld werd dat de republikeinse almanak de enige wettige kalender was die mocht gevolgd en gebruikt worden. De municipale besturen moesten hem verplicht toepassen. Het openbaar leven moest volledig aan de nieuwe kalender aangepast worden en alle vormen van feestelijkheden moesten, zoals de Fransen het zelf deden, op decadi gevierd worden (2). Zes feestdagen waren verplichtend: *fête de la jeunesse* (10 Germinal), *fête des époux* (10 Floréal), *fête de la reconnaissance* (10 Prairial), *fête de l'agriculture* (10 Messidor), *fête de la liberté* (10 Thermidor) en *fête de la vieillesse* (10 Fructidor) (3).

De plaatselijke bevolking bleef echter afkerig van alles wat Frans was, vond deze feesten belachelijk en vierde ze weinig of niet. Herhaaldelijk moest de Franse bezetter opnieuw aanma-

(1) Zie A. MEULEMANS, *Leuvense almanakken (1796-1900)*, Antwerpen, 1982, afbeelding F 2 (januari 1799), p. XLIX.

(2) L. MATHOT, *a.w.*, p. 170-171.

(3) A. MEULEMANS, *a.w.*, p. LI, en J. SAMYN, *a.w.*, p. 256 e.v.). Enkel *la fête de la république* (republikeins nieuwjaar, 1 Vendémiaire) en de toegevoegde feestdagen vielen niet op decadi.

nen de feesten op decadi te vieren. Zo werden o.a. de inwoners van Leuven op 9 Fructidor jaar VI (26 augustus 1798) hier nogmaals aan herinnerd. Voor de katholieken vormde het verplicht rusten op decadi, naast zon- en feestdagen een probleem omdat er uiteindelijk op een vrij groot aantal dagen niet mocht gewerkt worden (1).

3. Afschaffing van de republikeinse kalender

In 1801 sloot Napoleon met paus Pius VII een concordaat dat door de wet van 18 Germinal jaar X (8 april 1802) in voege trad. De kerken werden opnieuw geopend en de katholieken konden opnieuw ongehinderd hun godsdienst belijden. Het vieren van de feesten op decadi werd afgeschaft en de zondag werd opnieuw als feest- en rustdag erkend. De geboden kerkelijke feestdagen werden voorlopig tot vier beperkt, nl. Kerstmis, de twee Hemelvaartsdagen en Allerheiligen (2).

Uiteindelijk werd vooral omwille van praktische redenen op 22 Fructidor jaar XIII (9 september 1805) door de Senaat beslist en bij keizerlijk decreet van 24 Fructidor jaar XIII (11 september 1805) bekrachtigd om de republikeinse kalender met ingang van 11 Nivôse jaar XIV (1 januari 1806) af te schaffen en opnieuw de Gregoriaanse kalender in te voeren (3).

(1) A. MEULEMANS, *a.w.*, p. L.

(2) *Ibidem*, p. XLIX.

(3) F. GEVAERT, *De republikeinse kalender*, Heule, 1965, inleid. p.2.

4. Omzettabellen

A. Algemene omzettabel van Hermann Grotefend (1)

Tabel a

republikainse kalendermaanden ↓	Gregoriaan jaartal republikains jaartal ↑	I 1792	IV 1795	VIII 1799	XII 1803			
		II 1793		IX 1800				
III 1794	X 1801							
V 1796	XI 1802							
VI 1797	XIII 1804							
VII 1798	XIV 1805							
Vendémiaire	22 sept.	O		23 sept.		Q	23 sept.	Q
Brumaire	22 okt.	L	23 okt.	P	23 okt.	P	24 okt.	R
Frimaire	21 nov.	K	22 nov.	O	22 nov.	O	23 nov.	Q
Nivôse (1)	21 dec.	G	22 dec.	L	22 dec.	L	23 dec.	P
(1) In Nivôse wordt het Gregoriaans jaarcijfer gewisseld.	I 1793	IV 1796 <i>februari 29 dagen</i>	VIII 1800	XII 1804 <i>februari 29 dagen</i>				
II 1794	IX 1801							
III 1795	X 1802							
V 1797	XI 1803							
VI 1798	XIII 1805							
VII 1799								
Pluviôse	20 jan.		E		21 jan.	G	21 jan.	G
Ventôse	19 feb.	H	20 feb.	I	20 feb.	M	21 feb.	N
Germinal	21 mrt.	G	21 mrt.	G	22 mrt.	L	22 mrt.	L
Floréal	20 april	F	20 april	F	21 april	K	21 april	K
Prairial	20 mei	E	20 mei	E	21 mei	G	21 mei	G
Messidor	19 juni	D	19 juni	D	20 juni	F	20 juni	F
Thermidor	19 juli	C	19 juli	C	20 juli	E	20 juli	E
Fructidor	18 aug.	B	18 aug.	B	19 aug.	C	19 aug.	C
	I 1793	III 1795 VII 1799 <i>6 toegevoegde dagen</i>	VIII 1800	XI 1803 <i>6 toegevoegde dagen</i>				
	II 1794		IX 1801					
	IV 1796		X 1802					
	V 1797		XII 1804					
	VI 1798		XIII 1805					
Jours compl.	17 sept.	A	17 sept.	A	18 sept.	B	18 sept.	B

(1) H. GROTEFEND, *Taschenbuch der Zeitrechnung des deutschen Mittelalters und der Neuzeit*, Hannover - Leipzig, 1898, p. 142-143.

Tabel b

republiceins dagcijfer	Gregoriaanse dagcijfers																republiceins dagcijfer		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q		R	S
1	17	18	19	19	20	20	21	19	20	21	22	20	21	22	23	23	24	24	1
2	18	19	20	20	21	21	22	20	21	22	23	21	22	23	24	24	25	25	2
3	19	20	21	21	22	22	23	21	22	23	24	22	23	24	25	25	26	26	3
4	20	21	22	22	23	23	24	22	23	24	25	23	24	25	26	26	27	27	4
5	21	22	23	23	24	24	25	23	24	25	26	24	25	26	27	27	28	28	5
6	22	23	24	24	25	25	26	24	25	26	27	25	26	27	28	28	29	29	6
7	-	24	25	25	26	26	27	25	26	27	28	26	27	28	29	29	30	30	7
8	-	25	26	26	27	27	28	26	27	28	29	27	28	29	30	30	31	1	8
9	-	26	27	27	28	28	29	27	28	29	30	28	29	30	31	1	2	2	9
10	-	27	28	28	29	29	30	28	29	30	31	1			2		3	10	
11	-	28	29	29	30	30	31	1		2			3		4		11		
12	-	29	30	30	31	1	2		3			4		5		12			
13	-	30	31	1	2	3		4			5		6		13				
14	-	31	1	2	3	4		5			6		7		14				
15	-	1	2	3	4	5		6			7		8		15				
16	-	2	3	4	5	6		7			8		9		16				
17	-	3	4	5	6	7		8			9		10		17				
18	-	4	5	6	7	8		9			10		11		18				
19	-	5	6	7	8	9		10			11		12		19				
20	-	6	7	8	9	10		11			12		13		20				
21	-	7	8	9	10	11		12			13		14		21				
22	-	8	9	10	11	12		13			14		15		22				
23	-	9	10	11	12	13		14			15		16		23				
24	-	10	11	12	13	14		15			16		17		24				
25	-	11	12	13	14	15		16			17		18		25				
26	-	12	13	14	15	16		17			18		19		26				
27	-	13	14	15	16	17		18			19		20		27				
28	-	14	15	16	17	18		19			20		21		28				
29	-	15	16	17	18	19		20			21		22		29				
30	-	16	17	18	19	20		21			22		23		30				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	

De in tabel a vermelde Gregoriaanse data (dagcijfer + maand) vallen steeds samen met de eerste dag van de republikeinse kalendermaand of met de eerste toegevoegde dag. De hoofdletters verwijzen naar tabel b. Het gebruik van deze prachtige tabel lijkt ingewikkeld maar is het niet, integendeel! Enkele voorbeelden ter verduidelijking.

3 Germinal jaar XI

- Tabel a: 1 Germinal = 22 maart 1803.
De hoofdletter \Rightarrow tabel B: is **L**
- Tabel b: Onder **L**, naast republikeins dagcijfer **3** lezen wij het Gregoriaans dagcijfer **24**.
3 Germinal jaar XI is: 24 maart 1803.

15 Vendémiaire jaar VII

- Tabel a: 1 Vendémiaire jaar VII = 22 sept. 1798.
De hoofdletter \Rightarrow naar tabel B is: **O**.
- Tabel b: Onder **O**, naast republikeins dagcijfer **15** lezen wij het Gregoriaans dagcijfer **6**.
Daar dit getal voorkomt na het Gregoriaans maandcijfer **30**, valt de Gregoriaanse datum in oktober.
15 Vendémiaire jaar VII is: 6 oktober 1798.

28 Nivôse jaar XIII

- Tabel a: 1 Nivôse jaar XIII = 22 december 1804.
De hoofdletter \Rightarrow tabel B is: **L**.
- Tabel b: Onder **L**, naast het republikeins dagcijfer **28** lezen wij: **18**.
Daar dit getal voorkomt na het Gregoriaans maandcijfer **31**, valt de datum in januari en moet ook het jaarcijfer gewisseld worden.
28 Nivôse jaar XIII is: 18 januari 1805.

6e Jour Complémentaire jaar XI (= de republikeinse schrikkelag)

- Tabel a: 1e jour compl. jaar XI = 18 sept. 1803.
De hoofdletter \Rightarrow naar tabel B is: **B**
- Tabel b: Onder **B**, naast republikeins dagcijfer **6** lezen wij: **23**.
De republikeinse schrikkelag van het jaar XI is: 23 september. 1803.

B. Uitgebreide dag-aan-dag tabellen (1)

Cursief en vetjes gedrukt: republikeinse maanden, dagcijfers en jaartallen.

Op het snijpunt van de republikeinse datum (maand en dagcijfer) en het republikeins jaartal leest U het corresponderend Gregoriaans dagcijfer; in de laatste kolom de Gregoriaanse maand en onderaan het Gregoriaans jaartal. Gemakkelijker kan niet!

Tijdens de maand *Nivôse* wisselt het Gregoriaans jaarcijfer: alle data t.e.m. 31 december behoren tot het omcirkeld jaartal vermeld midden in de tabel; alle data vanaf 1 januari zijn te verbinden met het jaartal onderaan in de tabel (2).

Enkele voorbeelden:

27 Vendémiaire jaar IV = 19 oktober 1795,

11 Nivôse jaar VII = 31 december 1798,

12 Nivôse jaar VII = 1 januari 1799,

De tweede toegevoegde dag van het jaar V = 18 september 1797,

De republikeinse schrikkel dag van het jaar VII = 22 september 1799.

(1) Tabellen uit een oude Franse encyclopedie door Michiel MISPELON in 1972 overgenomen voor zijn uitgave van *De republikeinse kalender*; later ook gebruikt door Donald VANDECANDELAERE in *De Tijdrekening*, vanaf de derde uitgave enigszins herschikt met als doel het gebruik ervan te vereenvoudigen.

(2) Verschilpunt met de tabellen in vroegere uitgaven waar onderaan twee rijen Gregoriaanse jaartallen vermeld waren.

Vendémiaire - SEPTEMBER EN OKTOBER

 Vendémiaire	<i>republikeinse kalender</i>														GREGOR. KALENDER
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	SEPTEMBER <small>SEP.</small> OKTOBER <small>OKT.</small>	
1	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23	23		
2	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24	24		
3	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25	25		
4	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26	26		
5	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27	27		
6	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28	28		
7	28	28	29	28	28	28	29	29	29	29	30	29	29		
8	29	29	30	29	29	29	30	30	30	30	1	30	30		
9	30	30	1	30	30	30	1	1	1	1	2	1	1		
10	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2		
11	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	4	3	3		
12	3	3	4	3	3	3	4	4	4	4	5	4	4		
13	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	6	5	5		
14	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	7	6	6		
15	6	6	7	6	6	6	7	7	7	7	8	7	7		
16	7	7	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8	8		
17	8	8	9	8	8	8	9	9	9	9	10	9	9		
18	9	9	10	9	9	9	10	10	10	10	11	10	10		
19	10	10	11	10	10	10	11	11	11	11	12	11	11		
20	11	11	12	11	11	11	12	12	12	12	13	12	12		
21	12	12	13	12	12	12	13	13	13	13	14	13	13		
22	13	13	14	13	13	13	14	14	14	14	15	14	14		
23	14	14	15	14	14	14	15	15	15	15	16	15	15		
24	15	15	16	15	15	15	16	16	16	16	17	16	16		
25	16	16	17	16	16	16	17	17	17	17	18	17	17		
26	17	17	18	17	17	17	18	18	18	18	19	18	18		
27	18	18	19	18	18	18	19	19	19	19	20	19	19		
28	19	19	20	19	19	19	20	20	20	20	21	20	20		
29	20	20	21	20	20	20	21	21	21	21	22	21	21		
30	21	21	22	21	21	21	22	22	22	22	23	22	22		
GREGORIAANSE KALENDER	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805		

Brumaire - OKTOBER EN NOVEMBER

	<i>republikeinse kalender</i>													GREGOR. KALENDER
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV	OKTOBER OKT. NOVEMBER
1	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23	23	1805
2	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24	24	1804
3	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25	25	1803
4	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26	26	1802
5	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27	27	1801
6	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28	28	1800
7	28	28	29	28	28	28	29	29	29	29	30	29	29	1799
8	29	29	30	29	29	29	30	30	30	30	31	30	30	1798
9	30	30	31	30	30	30	31	31	31	31	1	31	31	1797
10	31	31	1	31	31	31	1	1	1	1	2	1	1	1796
11	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	1795
12	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	4	3	3	1794
13	3	3	4	3	3	3	4	4	4	4	5	4	4	1793
14	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	6	5	5	
15	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	7	6	6	
16	6	6	7	6	6	6	7	7	7	7	8	7	7	
17	7	7	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8	8	
18	8	8	9	8	8	8	9	9	9	9	10	9	9	
19	9	9	10	9	9	9	10	10	10	10	11	10	10	
20	10	10	11	10	10	10	11	11	11	11	12	11	11	
21	11	11	12	11	11	11	12	12	12	12	13	12	12	
22	12	12	13	12	12	12	13	13	13	13	14	13	13	
23	13	13	14	13	13	13	14	14	14	14	15	14	14	
24	14	14	15	14	14	14	15	15	15	15	16	15	15	
25	15	15	16	15	15	15	16	16	16	16	17	16	16	
26	16	16	17	16	16	16	17	17	17	17	18	17	17	
27	17	17	18	17	17	17	18	18	18	18	19	18	18	
28	18	18	19	18	18	18	19	19	19	19	20	19	19	
29	19	19	20	19	19	19	20	20	20	20	21	20	20	
30	20	20	21	20	20	20	21	21	21	21	22	21	21	
GREGORIAANSE KALENDER	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	

Brumaire

Frimaire - NOVEMBER EN DECEMBER

	<i>republikeinse kalender</i>														GREGOR. KALENDER
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV		
Frimaire	1	21	21	22	21	21	21	22	22	22	22	23	22	22	NOVEMBER NOV. DEC. DECEMBER
	2	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23	23	
	3	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24	24	
	4	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25	25	
	5	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26	26	
	6	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27	27	
	7	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28	28	
	8	28	28	29	28	28	28	29	29	29	29	30	29	29	
	9	29	29	30	29	29	29	30	30	30	30	1	30	30	
	10	30	30	1	30	30	30	1	1	1	1	2	1	1	
	11	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	
	12	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	4	3	3	
	13	3	3	4	3	3	3	4	4	4	4	5	4	4	
	14	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	6	5	5	
	15	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	7	6	6	
	16	6	6	7	6	6	6	7	7	7	7	8	7	7	
	17	7	7	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8	8	
	18	8	8	9	8	8	8	9	9	9	9	10	9	9	
	19	9	9	10	9	9	9	10	10	10	10	11	10	10	
	20	10	10	11	10	10	10	11	11	11	11	12	11	11	
	21	11	11	12	11	11	11	12	12	12	12	13	12	12	
	22	12	12	13	12	12	12	13	13	13	13	14	13	13	
	23	13	13	14	13	13	13	14	14	14	14	15	14	14	
	24	14	14	15	14	14	14	15	15	15	15	16	15	15	
	25	15	15	16	15	15	15	16	16	16	16	17	16	16	
	26	16	16	17	16	16	16	17	17	17	17	18	17	17	
	27	17	17	18	17	17	17	18	18	18	18	19	18	18	
	28	18	18	19	18	18	18	19	19	19	19	20	19	19	
	29	19	19	20	19	19	19	20	20	20	20	21	20	20	
	30	20	20	21	20	20	20	21	21	21	21	22	21	21	
GREGORIAANSE KALENDER	1793	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805		

Nivôse - DECEMBER EN JANUARI

Alvorens deze tabel te gebruiken, lees toelichting op blz. 17.

	<i>republikeinse kalender</i>														GREGOR. KALENDER	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	XIV			
Nivôse	1	21	21	22	21	21	21	22	22	22	22	23	22	22	DECEMBER	DEC. / JAN
	2	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23	23		
	3	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24	24		
	4	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25	25		
	5	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26	26		
	6	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27	27		
	7	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28	28		
	8	28	28	29	28	28	28	29	29	29	29	30	29	29		
	9	29	29	30	29	29	29	30	30	30	30	31	30	30		
	10	30	30	31	30	30	30	31	31	31	31	⁽¹⁸⁰³⁾ 31	31	31		
				⁽¹⁷⁹⁵⁾				⁽¹⁷⁹⁹⁾	⁽¹⁸⁰⁰⁾	⁽¹⁸⁰¹⁾	⁽¹⁸⁰²⁾		⁽¹⁸⁰⁴⁾	⁽¹⁸⁰⁵⁾		
	11	31	31		31	31	31					1				
	11	1793	(1794)	1	(1796)	(1797)	(1798)	1	1	1	1	2	1	1		
	12	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2			
	13	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	4	3			
	14	3	3	4	3	3	3	4	4	4	4	5	4			
	15	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	6	5			
	16	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	7	6			
	17	6	6	7	6	6	6	7	7	7	7	8	7			
	18	7	7	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8			
	19	8	8	9	8	8	8	9	9	9	9	10	9			
	20	9	9	10	9	9	9	10	10	10	10	11	10			
	21	10	10	11	10	10	10	11	11	11	11	12	11			
	22	11	11	12	11	11	11	12	12	12	12	13	12			
	23	12	12	13	12	12	12	13	13	13	13	14	13			
	24	13	13	14	13	13	13	14	14	14	14	15	14			
	25	14	14	15	14	14	14	15	15	15	15	16	15			
	26	15	15	16	15	15	15	16	16	16	16	17	16			
	27	16	16	17	16	16	16	17	17	17	17	18	17			
	28	17	17	18	17	17	17	18	18	18	18	19	18			
29	18	18	19	18	18	18	19	19	19	19	20	19				
30	19	19	20	19	19	19	20	20	20	20	21	20				
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	1806	JANUARI	DEC. / JAN	

Pluviôse - JANUARI EN FEBRUARI

	<i>republikeinse kalender</i>													GREGOR KALENDER
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII		
1	20	20	21	20	20	20	21	21	21	21	22	21		JANUARI JAN. FEB. FEBRUARI
2	21	21	22	21	21	21	22	22	22	22	23	22		
3	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23		
4	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24		
5	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25		
6	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26		
7	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27		
8	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28		
9	28	28	29	28	28	28	29	29	29	29	30	29		
10	29	29	30	29	29	29	30	30	30	30	31	30		
11	30	30	31	30	30	30	31	31	31	31	1	1		
12	31	31	1	31	31	31	1	1	1	1	2	1		
13	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	3	2		
14	2	2	3	2	2	2	3	3	3	3	4	3		
15	3	3	4	3	3	3	4	4	4	4	5	4		
16	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	6	5		
17	5	5	6	5	5	5	6	6	6	6	7	6		
18	6	6	7	6	6	6	7	7	7	7	8	7		
19	7	7	8	7	7	7	8	8	8	8	9	8		
20	8	8	9	8	8	8	9	9	9	9	10	9		
21	9	9	10	9	9	9	10	10	10	10	11	10		
22	10	10	11	10	10	10	11	11	11	11	12	11		
23	11	11	12	11	11	11	12	12	12	12	13	12		
24	12	12	13	12	12	12	13	13	13	13	14	13		
25	13	13	14	13	13	13	14	14	14	14	15	14		
26	14	14	15	14	14	14	15	15	15	15	16	15		
27	15	15	16	15	15	15	16	16	16	16	17	16		
28	16	16	17	16	16	16	17	17	17	17	18	17		
29	17	17	18	17	17	17	18	18	18	18	19	18		
30	18	18	19	18	18	18	19	19	19	19	20	19		
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805		

Ventôse - FEBRUARI EN MAART

 Ventôse	<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR. KALENDER
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	FEBRUARI <small>FEB. / MRT.</small> M A A R T
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	19	19	20	19	19	19	20	20	20	20	21	20	
2	20	20	21	20	20	20	21	21	21	21	22	21	
3	21	21	22	21	21	21	22	22	22	22	23	22	
4	22	22	23	22	22	22	23	23	23	23	24	23	
5	23	23	24	23	23	23	24	24	24	24	25	24	
6	24	24	25	24	24	24	25	25	25	25	26	25	
7	25	25	26	25	25	25	26	26	26	26	27	26	
8	26	26	27	26	26	26	27	27	27	27	28	27	
9	27	27	28	27	27	27	28	28	28	28	29	28	
10	28	28	29	28	28	28	1	1	1	1	1	1	
11	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	
12	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	
13	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	
14	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	
15	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	
16	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	
17	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	
18	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	
19	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	
20	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	
21	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	
22	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13	
23	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	
24	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15	
25	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	
26	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17	
27	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18	
28	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19	
29	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	
30	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	

Germinal - MAART EN APRIL

		<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR. KALENDER
		II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	MAART MRT./APR. APRIL
	Germinal	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22	
1	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		
2	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23		
3	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24		
4	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25		
5	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26		
6	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27		
7	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28		
8	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29		
9	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30		
10	30	30	30	30	30	30	31	31	31	31	31	31		
11	31	31	31	31	31	31	1	1	1	1	1	1		
12	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2		
13	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3		
14	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
15	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
16	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6		
17	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7		
18	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8		
19	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9		
20	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10		
21	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11		
22	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12		
23	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13		
24	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14		
25	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15		
26	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16		
27	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17		
28	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
29	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19		
30	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20		
GREGORIAANSE KALENDER		1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804		

Floreal - APRIL EN MEI

	<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR. KALENDER	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII		
1	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	APRIL MEI MEI	
2	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		
3	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23		
4	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24		
5	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25		
6	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26		
7	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27		
8	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28		
9	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29		
10	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30		
11	30	30	30	30	30	30	1	1	1	1	1	1		APR. MEI
12	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2		
13	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3		
14	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
15	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
16	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6		
17	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7		
18	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8		
19	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9		
20	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10		
21	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11		
22	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12		
23	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13		
24	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14		
25	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15		
26	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16		
27	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17		
28	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
29	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19		
30	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20		
GREGORIAANSE KALENDER		1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	

Prairial - MEI EN JUNI

	<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR. KALENDER	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII		
1	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	M E I J U N I	MEI/JUNI
2	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		
3	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23		
4	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24		
5	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25		
6	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26		
7	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27		
8	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28		
9	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29		
10	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30		
11	30	30	30	30	30	30	31	31	31	31	31	31		
12	31	31	31	31	31	31	1	1	1	1	1	1		
13	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2		
14	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3		
15	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
16	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
17	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6		
18	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7		
19	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8		
20	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9		
21	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10		
22	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11		
23	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12		
24	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13		
25	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14		
26	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15		
27	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16		
28	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17		
29	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
30	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19		
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805		

MESSIDOR - JUNI EN JULI

	<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR KALENDER	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII		
Messidor	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	J U N I J U L I	
2	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21		
3	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		
4	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23		
5	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24		
6	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25		
7	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26		
8	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27		
9	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28		
10	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29		
11	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30		
12	30	30	30	30	30	30	1	1	1	1	1	1		JUNI - JULI
13	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2		
14	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3		
15	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
16	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
17	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6		
18	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7		
19	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8		
20	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9		
21	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10		
22	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11		
23	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12		
24	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13		
25	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14		
26	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15		
27	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16		
28	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17		
29	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
30	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19		
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	J U L I	

THERMIDOR - JULI EN AUGUSTUS

	<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR. KALENDER	
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII		
Thermidor	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	JULI	GREGOR. KALENDER
1	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	JULI/AUG	
2	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	AUGUSTUS	
3	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22		
4	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23		
5	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24		
6	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25		
7	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26		
8	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27		
9	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28		
10	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29		
11	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30		
12	30	30	30	30	30	30	31	31	31	31	31	31		
13	31	31	31	31	31	31	1	1	1	1	1	1		
14	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2		
15	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3		
16	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4		
17	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5		
18	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6		
19	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7		
20	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8		
21	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9		
22	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10		
23	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11		
24	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12		
25	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13		
26	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14		
27	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15		
28	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16		
29	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17		
30	17	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18		
GREGORIAANSE KALENDER	1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805		

FRUCTIDOR - AUGUSTUS EN SEPTEMBER

 <b style="font-size: 2em; transform: rotate(-90deg); display: inline-block;">Fruetidord		<i>republikeinse kalender</i>												GREGOR KALENDER
		II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	XIII	AUGUSTUS SEPTEMBER
1	18	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19	19	
2	19	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	20	
3	20	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	21	
4	21	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22	22	
5	22	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23	23	
6	23	23	23	23	23	23	24	24	24	24	24	24	24	
7	24	24	24	24	24	24	25	25	25	25	25	25	25	
8	25	25	25	25	25	25	26	26	26	26	26	26	26	
9	26	26	26	26	26	26	27	27	27	27	27	27	27	
10	27	27	27	27	27	27	28	28	28	28	28	28	28	
11	28	28	28	28	28	28	29	29	29	29	29	29	29	
12	29	29	29	29	29	29	30	30	30	30	30	30	30	
13	30	30	30	30	30	30	31	31	31	31	31	31	31	
14	31	31	31	31	31	31	1	1	1	1	1	1	1	
15	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	
16	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	
17	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	
18	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	
19	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	
20	6	6	6	6	6	6	7	7	7	7	7	7	7	
21	7	7	7	7	7	7	8	8	8	8	8	8	8	
22	8	8	8	8	8	8	9	9	9	9	9	9	9	
23	9	9	9	9	9	9	10	10	10	10	10	10	10	
24	10	10	10	10	10	10	11	11	11	11	11	11	11	
25	11	11	11	11	11	11	12	12	12	12	12	12	12	
26	12	12	12	12	12	12	13	13	13	13	13	13	13	
27	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	14	
28	14	14	14	14	14	14	15	15	15	15	15	15	15	
29	15	15	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	16	
30	16	16	16	16	16	16	17	17	17	17	17	17	17	
toegevoegde dagen :														
la vertue	1	17	17	17	17	17	18	18	18	18	18	18	18	
la génie	2	18	18	18	18	18	19	19	19	19	19	19	19	
le travail	3	19	19	19	19	19	20	20	20	20	20	20	20	
l' opinion	4	20	20	20	20	20	21	21	21	21	21	21	21	
récompenses	5	21	21	21	21	21	22	22	22	22	22	22	22	
excellence	6	22	22	22	22	22	23	23	23	23	23	23	23	
GREGORIAANSE KALENDER		1794	1795	1796	1797	1798	1799	1800	1801	1802	1803	1804	1805	

5. Bepaling van de weekdag (1)

Bedoeld om te bepalen op welke weekdag een bepaalde datum valt. Kan ook gebruikt worden om onvolledige dateeringen aan te vullen of nader te bepalen.

Tabel A bevat de laatste twee cijfers van de jaartallen; **tabel B** het eerste of de eerste twee cijfers. Het cijfer op het snijpunt (in **tabel C**) hebben wij verder nodig. Wij hernemen dit cijfer in de eerste kolom van **tabel D**. Op het snijpunt van dit cijfer en de maand van onze datum vinden wij opnieuw een cijfer, dat wij hernemen in de eerste kolom van **tabel E**. Op het snijpunt van dit cijfer en het dagcijfer van onze datum lezen wij de weekdag af.

Theoretisch gebruikt U t.e.m. 4 oktober 1582 de *Juliaanse kalender* en vanaf 15 oktober 1582 de *Gregoriaanse*. Let wel, in onze gebieden heeft men meestal de Gregoriaanse kalender pas enkele maanden later ingevoerd (2).

Tijdens de schrikkeljaren dient U de *cursief* en in *vetjes* gedrukte cijfers en maanden te gebruiken. Voor de Juliaanse kalender doet U dit voor de periode van 1 januari t.e.m. 24 februari. Gebruik de volgende dag, 'ook' 24 februari, de gewoon gedrukte maand (tabel D). Zie voorbeelden. Voor de Gregoriaanse kalender geldt de periode Van 1 januari t.e.m. 29 februari.

In tabel A werd 00 *cursief* maar niet *vetjes* gedrukt. Hiermee willen wij de aandacht vestigen op het feit dat na de Gregoriaanse kalenderhervorming enkel de eeuwjaren deelbaar door vierhonderd, schrikkeljaren zijn (1600, 2000, 2400...). In de Juliaanse kalender waren alle eeuwjaren schrikkeljaren.

(1) Deze tabel, ook genoemd *tabel van Desmorets*, vinden wij o.a. terug in: L.J.M. PHILIPPEN, *Beknopte Methodiek der Geschiedvorsching*, Antwerpen, 1942, tabel X en in Donald VANDECANDELAERE, *De Tijdrekening, de kalender Juliaans, Gregoriaans, republikeins*, Roeselare 1996, negende druk, p. 91.

(2) Zie o.a.: Donald VANDECANDELAERE, *De Tijdrekening, de kalender Juliaans, Gregoriaans, republikeins*, Handzame, 1985 (talrijke herdrukken), p. 14-17. en E. STRUBBE en L. VOET, *De Chronologie van de Middeleeuwen en de Moderne Tijden in de Nederlanden*, Antwerpen, 1960, Brussel 1991, p. 46-49

De altijddurende kalender van Desmorets
bepaling van de weekdag

A

De jaren

00	01	02	03		04	05
06	07	08	09	10	11	12
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37
38	39	40	41	42	43	44
45	46	47	48	49	50	51
52	53	54	55	56	57	58
59	60	61	62	63	64	65
66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86
87	88	89	90	91	92	93
94	95	96	97	98	99	

Juliaans

Gregoriaans

De eeuwen

	7	14		17	21	25
1	8	15				
2	9			18	22	26
3	10					
4	11		15	19	23	27
5	12		16	20	24	28
6	13					

B

C

De maanden

D

	aug	feb		sep	apr	jan
	mei	feb	mrt	juni	dec	jan
		nov				okt
1	2	3	4	5	6	0
2	3	4	5	6	0	1
3	4	5	6	0	1	2
4	5	6	0	1	2	3
5	6	0	1	2	3	4
6	1	1	2	3	4	5
0	0	2	3	4	5	6
	1	2	3	4	5	6
	8	9	10	11	12	13
	15	16	17	18	19	20
	22	23	24	25	26	27
	29	30	31			28
1	ZO	MA	DI	WO	DO	VR
2	MA	DI	WO	DO	VR	ZA
3	DI	WO	DO	VR	ZA	ZO
4	WO	DO	VR	ZA	ZO	MA
5	DO	VR	ZA	ZO	MA	DI
6	VR	ZA	ZO	MA	DI	WO
0	ZA	ZO	MA	DI	WO	DO

E

De dagen

Enkele voorbeelden

11 juli 1302 (Slag der Gulden Sporen)

Op het snijpunt van A en B vinden wij in C: 2.

In D, naast 2 vinden wij onder juli: 1.

In E, naast 1 vinden wij onder 11: woensdag.

24 februari 1404

Op het snijpunt van A en B vinden wij in C: 4.

In D, naast 4 vinden wij onder februari: 6.

In E, naast 6 vinden wij onder 24: zondag.

“Tweede” 24 februari 1404

Op het snijpunt van A en B vinden wij in C: 4.

In D, naast 4 vinden wij onder februari: à.

In E, naast 0 vinden wij onder 24: maandag.

4 oktober 1582 (laatste dag Juliaanse kalender)

Op het snijpunt van A en B vinden wij in C: 2.

In D, naast 2 vinden wij onder oktober: 2.

In E, naast 2 vinden wij onder 4: donderdag.

15 oktober 1582 (eerste dag Gregoriaanse kalender)

Op het snijpunt van A en B vinden wij in C: 6.

In D, naast 6 vinden wij onder oktober: 6.

In E, naast 6 vinden wij onder 15: vrijdag.

Zo stellen wij inderdaad vast dat bij de overgang van de Juliaanse naar de Gregoriaanse kalender, aan de volgorde van de weekdays niets gewijzigd werd.

